

Skatteministeriet

8. oktober 2018
J.nr. 2018 - 6126

Til Folketinget – Skatteudvalget

Hermed sendes svar på spørgsmål nr. 540 af 12. september 2018 (alm. del). Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Jesper Petersen (S).

Karsten Lauritzen

/ Lise Bo Nielsen

Spørgsmål

Ministeren bedes redegøre for, hvorvidt det juridisk vil være muligt at begrænse mulighederne for at anvende den praksisskabte model (den såkaldte ”holding-model”) til overdragelse af virksomhed til en almenvelgørende fond. Ministeren bedes endvidere vurdere, hvilket positivt provenu der vil være forbundet med sådan en begrænsning.

Svar

Det bemærkes indledningsvist, at den holdingmodel, som spørgeren henviser til, indebærer, at en fysisk person, der ejer en erhvervsvirksomhed, under visse omstændigheder kan overdrage virksomheden til en fond, uden at det udløser beskatning. Holdingmodellen er nærmere beskrevet i den rapport, som *Arbejdsgruppen om succession til erhvervsdrivende fonde* afgav den 26. juni 2018, og hvori arbejdsgruppen anbefaler en ny model for overdragelse af erhvervsvirksomhed til erhvervsdrivende fonde.

Holdingmodellen forudsætter, at virksomheden drives i et selskab (driftsselskabet), der ejes af et andet selskab (holdingselskabet), der igen ejes af den fysiske person (hovedaktionæren). Modellen forudsætter desuden, at overdragelsen sker ved, at holdingselskabet ved gave overdrager aktierne i driftsselskabet til en almenvelgørende eller på anden vis almennyttig fond, og at aktierne tilfalder fondens bundne kapital.

Hvis forudsætningerne er opfyldt, vil konsekvensen være, at overdragelsen ikke udløser beskatning – hverken af hovedaktionæren, holdingselskabet, driftsselskabet eller fonden.

Det centrale i holdingmodellen er den manglende beskatning af hovedaktionæren. Modellen bygger i den forbindelse på, at holdingselskabets overdragelse af driftsselskabet til den almennyttige fond efter praksis ikke anses for en maskeret udlodning af udbytte til hovedaktionæren.

Generelt beskattes aktionærer af alt, hvad der udloddes af selskabet til vedkommende. Dette følger af ligningslovens § 16 A og gælder både for udbytte, der formelt er deklareret på selskabets generalforsamling, og for såkaldt maskeret udbytte.

Hvornår der foreligger et maskeret udbytte er ikke lovreguleret, men følger af praksis. Der kan være tale om maskeret udbytte, blandt andet hvis et selskab afholder udgifter, der tilgodeser aktionærens økonomiske eller personlige interesser, og som derfor er selskabet uvedkommende. Aktionæren vil i en sådan situation blive udbyttebeskattet af et beløb svarende til de afholdte udgifter.

Det følger dog af en højesteretsdom fra 2008, at visse udgifter, der afholdes i en aktionærs – og ikke i selskabets – interesse, alligevel efter omstændighederne ikke indebærer et maskeret udbytte til aktionæren. I dommen blev et selskabs gave til et almennyttigt formål anset for foretaget i aktionærens interesse, men da gaven blev ydet for at tilgodese aktionærens ideelle interesse i at fremme det almennyttige formål, fandt Højesteret ikke, at ak-

tionæren havde en sådan direkte eller indirekte økonomisk eller personlig interesse, at gaven kunne anses for ydet af ham personligt. Højesteret fandt derefter ikke, at der forelå et maskeret udbytte. Dommen er offentliggjort som SKM2009.29.HR.

Ifølge højesteretsdommen sker der ved brug af holdingmodellen ikke beskatning af hovedaktionæren. Holdingselskabets overdragelse af driftsselskabet sker ganske vist i hovedaktionærens interesse, men da overdragelsen sker til en almennyttig fond, anses den for foretaget ud fra hovedaktionærens ideelle interesse i at fremme det almennyttige formål og udløser således ikke beskatning af aktionæren af et maskeret udbytte.

Da den gældende retstilstand blandt andet hviler på en højesteretsdom, vil en ændring af retstilstanden skulle ske ved lov.

Det er umiddelbart vurderingen, at det juridisk via en lovændring vil være muligt at begrænse muligheden for at benytte holdingmodellen.

Umiddelbart kan der peges på to alternative modeller, der dog vil kræve yderligere overvejelser.

Holdingmodellen er reelt en praksisskabt undtagelse til beskatningen af maskeret udbytte, der som ovenfor nævnt også hviler på praksis. En lovændring ville derfor kunne gå ud på lovgivningsmæssigt at fastsætte, at beskatning som maskeret udbytte også skal ske ved et selskabs varetagelse af aktionærers ideelle interesser.

Alternativt kan der tages udgangspunkt i de gældende regler om begrænset fradrag for visse gaver og løbende ydelser til almennyttige foreninger mv. En lovændring ville derfor alternativt kunne gå ud på, at et selskabs ydelse af gaver, der ikke opfylder betingelserne for fradragsret, anses for en skattepligtig udlodning til selskabets aktionærer.

Det er forbundet med betydelig usikkerhed at vurdere de provenumæssige konsekvenser ved en sådan begrænsning/ophævelse af adgangen til at anvende holdingmodellen.

I perioden 2000-2016 er der i gennemsnit blevet overdraget egenkapital for ca. 300 mio. kr. årligt til nyoprettede fonde i Danmark, der ejer et underliggende selskab. På baggrund heraf lægges det rent beregningsteknisk til grund, at avancer for 100 mio. kr. årligt overdrages til almennyttige fonde ved brug af holdingmodellen. Hvis muligheden for at anvende holdingmodellen fjernes, vil disse overdragelser udløse en avanceskat på 42 pct., svarende til et (afrundet) umiddelbart årligt merprovenu på ca. 40 mio. kr.

Det vurderes ikke, at merprovenuet vil være forbundet med et nævneværdigt tilbageløb i form af færre indtægter fra andre skatter og afgifter, da det må lægges til grund, at avanceskatten primært betales ved en reduktion i de nyoprettede fondes grundkapital¹.

¹ En reduktion i grundkapitalen vil medføre et mindre afkast af fondsformuen, hvilket kan medføre færre uddelinger og derved gennem reducere statens indtægter fra bl.a. moms og afgifter. Denne effekt vurderes dog at være begrænset.

Den øgede beskatning vil trække i retning af, at der vil blive oprettet færre almennyttige fonde. Provenuvirkningen af denne adfærdseffekt lader sig dog ikke umiddelbart kvantificere. Det kan i denne forbindelse bemærkes, at et bredt flertal i Folketinget i forbindelse med Vækstplan DK fra 2013 har besluttet at indføre adgang til skattemæssig succession ved overdragelse af en erhvervsvirksomhed til en fond. Indførelse af nye regler om beskatning ved overdragelse af en erhvervsvirksomhed til en fond må forventes at finde anvendelse på en del af de overdragelser, der i dag sker ved anvendelse af holdingmodellen. Det vil bidrage til at reducere merprovenuet.